

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 325

van **FILIP DEWINTER**

datum: 5 februari 2024

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Overstromingsgevoelige signaalgebieden - Bebouwing Hoekakker Ekeren

In 2016 lanceerde de stad Antwerpen een masterplan Hoekakker dat voorzag in de bouw van 450 woningen aan de Hoekakker, een gebied dat nu nog gebruikt wordt voor landbouw en waarvan het open karakter door de buurt erg wordt gewaardeerd. Op 2 mei 2018 werd door de stad Antwerpen een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) Hoekakker goedgekeurd, waarbij het centrale gedeelte een bouwvrije zone ('park') zou worden. Errond zou bebouwing komen met een mix van nieuwe rijwoningen, appartementen en voorzieningen. Tegen die plannen rees groot protest vanuit de buurt, die vreest voor een aantasting van de leefbaarheid (wateroverlast, verkeersoverlast ...) met raamaffiches en diverse protestacties. Buurtbewoners startten ook juridische acties op tegen de plannen en vergunningen.

Een omgevingsvergunning voor de eerste fase van de werken (het aanleggen van het zogenaamde 'park') die het Vlaamse Gewest had toegekend aan een private ontwikkelaar en een sociale huisvestingsmaatschappij (SHM) werd door de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb) vernietigd omdat het Vlaamse Gewest zich bij de beoordeling beperkt had tot het voorwerp van de (eerste) aanvraag en niet is overgegaan tot een beoordeling van het totaalproject, met inbegrip van de bouw van de woningen dus. Het vergunnen van het project was inderdaad op een bedenkelijke wijze 'gesaucissoneerd'.

De minister stelde in antwoord op een eerdere vraag van mezelf na het arrest (vraag nr. 1276 van 5 augustus 2021) dat ze "eerstdaags zou samenzitten met haar administratie om de draagwijdte van het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen te analyseren en een duidelijk beeld te krijgen van de actuele waterproblematiek aan de hand van de meest actuele en volledige informatie dienaangaande". Sindsdien is het al 2,5 jaar stil in het dossier. Niet tot ontevredenheid van de buurt die uiteraard hoopt dat de Hoekakker alsnog zal gevrijwaard blijven van bebouwing, waardoor de leefbaarheid van Ekeren-Donk zou gegarandeerd blijven.

Op 15 december 2023 besliste de Vlaamse Regering tot de voorlopige aanduiding van het watergevoelige openruimtegebied ('worg') 'Het Laar' in Antwerpen. Het gebied behoort tot het signaalgebied Hoekakker van het Benedenscheldebekken. Dat signaalgebied werd in 2017 echter in twee gesplitst in Hoekakker I (deelgebied Hoekakker) en Hoekakker II (deelgebied Het Laar en Oude Landen), allicht om de reeds geplande bebouwing in Hoekakker I - ondanks de ook daar duidelijk aanwezige waterproblematiek - niet in de weg te staan.

Het aan te duiden gebied 'Het Laar', met een oppervlakte van 2,2 ha, omvat enkele weiden en verruigde terreinen tussen de straten Het Laar en de Gerardus Stijnenlaan. De Vlaamse Regering stelt dat het aangewezen is dat gebied te vrijwaren omdat het bebouwen van een dergelijk gebied met een waterproblematiek zou leiden tot het vergroten van overstromingsrisico's op andere plaatsen.

In de Toelichtingsfiche bij het aanduidingsbesluit wordt ook gesteld: "Het gebied het Laar wordt beschouwd als het enige restgebied waar in de toekomst, rekening houdend met de klimaatsverandering, extra berging voor water kan gevonden worden, gezien bijkomende ontwikkelingen en verdere verhardingen in de omgeving van het signaalgebied (woonontwikkeling Hoekakker, tweede spoorontsluiting Antwerpen: vertakking Ekeren – Oude Landen, masterplan Sportpark Oude Landen, mogelijke nieuwe verhardingen/ontwikkelingen op de percelen aan de oostzijde van het signaalgebied, overige toekomstige projecten)."

Dat het gebied Het Laar 'het enige restgebied is waar extra berging voor water kan worden gevonden worden' klopt uiteraard niet. Dat gaat immers uit van de premisse dat het deelgebied Hoekakker bebouwd zou worden, terwijl de mogelijkheden van bebouwing daar nog allesbehalve zeker zijn, aangezien de buurt ook eventuele nieuwe vergunningen met zekerheid opnieuw zal aanvechten en de uitkomst van een nieuwe juridische veldslag allesbehalve zeker is. De minister zou om die reden op basis van nieuwe inzichten (zeker na de dodelijke overstromingen in de zomer van 2021) de hele Hoekakker kunnen vrijwaren van bebouwing. Daarbij kan de bijkomende spoorinfrastructuur vlakbij als een extra argument gelden.

Dat de minister heel de Hoekakker zou vrijwaren van bebouwing zou overigens in lijn zijn met haar verklaringen na de genoemde overstromingen. De perstitels van toen luiden: "Minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA) heeft de opdracht gegeven om in beroep te gaan tegen elke bouwvergunning in 235 overstromingsgevoelige 'signaalgebieden'" (De Morgen, 27 juli 2021); "Demir altijd in beroep bij bouwen in overstromingsgebied" (Het Belang van Limburg, 28 juli 2021). Het is immers duidelijk dat niet enkel het deelgebied Het Laar, maar het hele gebied Hoekakker (II én I) als geheel een watergevoelig signaalgebied is.

1. Welke initiatieven werden er inmiddels nog genomen in het dossier van de Hoekakker? Welk overleg (met het stadsbestuur of andere instanties) hebben de minister of haar diensten inmiddels nog gehad in het dossier? Welke beslissingen werden nog genomen?
2. Heeft de minister inderdaad samengezeten met haar administratie om de draagwijdte van het arrest van de Raad voor Vergunningsbetwistingen te analyseren en een duidelijk beeld te krijgen van de actuele waterproblematiek aan de hand van de meest actuele en volledige informatie dienaangaande? Zo ja, wat was daarvan het resultaat?
3. In welke mate zullen de analyses die gebeurd zijn in het kader van de aanduiding van het watergevoelige openruimtegebied 'Het Laar' het project Hoekakker beïnvloeden?
4. Zal de minister in lijn met haar eerdere verklaringen gedaan na de overstromingen van de zomer van 2021 - "Ik zal geen bouwvergunningen meer toekennen in watergevoelige signaalgebieden" - het hele gebied Hoekakker (deelgebieden I en II) vrijwaren voor bebouwing? Zo niet, op basis van welke motivering komt de minister dan terug op die verklaringen?
5. Kunnen de huidige plannen in verband met de Hoekakker (met inbegrip van de bouw van 450 woningen) in de huidige vorm nog doorgaan, dienen deze plannen te worden

aangepast of dient de Hoekakker in het licht van de waterproblematiek gevrijwaard te blijven van bebouwing?

6. Welke andere initiatieven zal de minister nog nemen die relevant zijn voor dit dossier?

ANTWOORD

op vraag nr. 325 van 5 februari 2024

van **FILIP DEWINTER**

1. Na de vernietiging van de vergunning (OMV_2017008450) voor de realisatie van het park en de buffering in het gebied Hoekakker door de Raad voor Vergunningsbetwistingen (RvVb) werd de aanvraag door de aanvrager ingetrokken. Er diende bijgevolg geen nieuwe beslissing te worden genomen. Ook de vergunningsaanvraag voor de wegenis aanleg (OMV_2021108718) werd nadien ingetrokken. Ik heb sindsdien geen verdere contacten gehad. Er zijn bij mijn diensten geen nieuwe aanvragen bekend.
2. De vernietiging van de vergunningsbeslissing was gebaseerd op het ontbreken van een beoordeling van de milieueffecten van het totale ontwikkelingsproject. De RvVb heeft zich (uiteraard) niet uitgesproken over de opportuniteit tot ontwikkeling of de watertoets.

Uit recent overleg van mijn administratie met de waterloopbeheerder, met name provincie Antwerpen, blijkt dat de in het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) opgenomen randvoorwaarden voor waterberging zouden volstaan. In het masterplan wordt voorzien in een buffering van 40.000 m³, terwijl een storm met retourperiode van 100 jaar (huidig klimaat) een maximaal volume van 11.740 m³ aanspreekt. Bij een hoog klimaatscenario vergroot dit volume naar circa 20.000 m³. De voorziene capaciteit in het plan is volgens de waterloopbeheerder voldoende om ook de impact van de klimaatwijziging op te vangen.

- 3-6. De aanduiding van de Watergevoelige Openruimtegebieden (WORG) heeft tot doel om bestaande waterberging te behouden en dus de waterproblematiek niet te verplaatsen. De aanduiding van WORG 'Het Laar' heeft geen invloed op andere projecten.

Zoals in alle dossiers houdt mijn administratie toezicht op vergunningen die worden afgeleverd. Aangezien er op dit moment nog geen nieuwe beslissing is genomen, kan ik geen enkele uitspraak doen over eventueel beroep.